

Pargas stad
Paraisten kaupunki

SÄKERHETSDOKUMENT FÖR LEKPLATSER 2026

Innehåll

1. Allmänt.....	2
1.1 Lagstiftning och standarder	2
2. Tjänsteleverantör.....	3
3. Person(er) som ansvarar för säkerhetsfrågor och ställföreträdare.....	3
4. Enhet som ansvarar för underhållet av lekplatser	3
5. Lekplatsernas läge och information om dem	3
6. Kontrollplan för lekplatserna	4
6.1 Kontroll före ibruktagning	4
6.2 Årlig kontroll	5
6.3 Funktionskontroll	5
6.4 Rutinmässig visuell kontroll	6
7. Underhållsplan för lekplatserna	6
7.1 Skötselarbeten.....	6
7.2 Underhållsarbeten	6
7.3 Reparationer	6
7.4 Registrering och dokumentation av underhållsarbeten	7
8. Kartläggning av riskerna.....	8
8.1 Farliga situationer som kan förutses och eventuella konsekvenser av dem	8
8.2 Åtgärder för att undanröja faror eller för att minska risker	10
8.3 Introduktion och utbildning i säkerhetsfrågor	10
9. Instruktioner för olyckor och farliga situationer	11
10. Registrering av och anmälan om olyckor och farliga situationer.....	11
11. Förhållanderelaterade begränsningar av tillhandahållande av tjänsten	12

SÄKERHETSDOKUMENT FÖR PARGAS STADS LEKPLATSER

1. Allmänt

Detta säkerhetsdokument gäller utelekplatserna i Pargas stad. Säkerhetsdokumentet är ett dokument enligt lagen om konsumtionstjänsters säkerhet (185/2025) och innehåller en plan för identifiering av faror och hantering av risker på utelekplatserna i Pargas stad.

Med konsumenttjänst avses en tjänst som är avsedd att användas eller som i väsentlig utsträckning används för privat eller liknande konsumtion.

Säkerhetsdokumentet ska hållas uppdaterat och det ska uppdateras i takt med förändringar i omständigheterna. Ändringar som kräver uppdatering är t.ex. nya platser för utförande/verksamhet och lokaler, ny utrustning och maskiner samt ändringar i arbetssätt. Innehållet i säkerhetsdokumentet upprätthålls och granskas en gång om året.

Ansvar för lekplatsernas säkerhet fördelas mellan alla aktörer som har att göra med lekplatserna, dvs. tillverkarna av lekplatsredskapen, den som ansvarar för underhållet av lekplatserna och den som äger lekplatserna. Dessa aktörers ansvar förtar dock inte vårdnadshavarnas ansvar för barnens säkerhet och uppsikt över dem.

1.1 Lagstiftning och standarder

Kraven på lekplatsers säkerhet regleras i olika lagar och standarder. Dessa är bland annat:

Lagen om konsumtionstjänsters säkerhet (185/2025)

- fastställer tjänsteleverantörers skyldigheter

Produktansvarslagen (694/17.8.1990)

- fastställer produkttillverkares skyldigheter

Krav på säkerhet för lekplatsredskap finns i Europastandarderna. Kraven i standarderna har utformats i samarbete mellan tillverkare av lekplatsredskap, tillsynsmyndigheter och konsumentrepresentanter. De olika tekniska kraven kan ha sin bakgrund i att det skett någon typ av olycka eller tillbud.

Standarderna för lekplatser SFS EN 1176, 1177

- fastställer konstruktionskraven på lekplatsredskap
- fastställer de allmänna säkerhetskraven på lekplatser

Statsrådets förordning om uppgifter som ska lämnas om konsumtionsvaror och konsumenttjänster (613/2004)

Ordningslagen (612/2003) slår fast att lekplatserna är allmänna platser och med stöd av detta gäller alla bestämmelser i ordningslagen också lekplatser (bland annat att hundar ska hållas borta).

Markanvändnings- och bygglagen (132/1999) styr områdesanvändningen och byggandet.

2. Tjänsteleverantör

Lekplatstjänsten levereras av Pargas stad. För planering, byggande och underhåll av lekplatserna i Pargas stad ansvarar:

Pargas stad
Enheten teknik och fastigheter
Strandvägen 28, 21600 Pargas
pargas@pargas.fi
FO-nummer 0136082-5

3. Person(er) som ansvarar för säkerhetsfrågor och ställföreträdare

Ansvarig:

Jenny Nyström
vik. parkmästare
21600 PARGAS
tfn 040 488 6053

Ställföreträdare:

Lekplatskontrollanter som genomgått en grundkurs i utelekplatsers säkerhet arrangerad av Grön- miljöförbundet eller motsvarande organisation och som har erfarenhet av att bygga lekplatser

4. Enhet som ansvarar för underhållet av lekplatser

För underhållet och funktions- och visuella kontroller av lekplatser ansvarar enheten teknik och fastigheter i Pargas stad. Årliga kontroller av lekplatser köps av en utomstående aktör årligen.

5. Lekplatsernas läge och information om dem

I Pargas stad finns det för närvarande elva (11) lekplatser som detta säkerhetsdokument gäller. Lekplatserna ligger i anslutning till allmänna grönområden. Skol- och daghemsgårdarna är inte inberäknade. Två av lekplatserna finns i skärgårdskommunområdena Nagu och Korpo.

Lekplatsernas adresser och koordinater finns på lekplatsernas informationstavlor och i lekplatskortet i detta dokument.

Som informationskanaler i frågor som rör lekplatserna används stadens webbplats och lekplatsernas anslagstavlor. Vid behov ges information i en lokaltidning.

Det finns informationstavlor på alla lekplatser med åtminstone följande information: namnet på den som ansvarar för underhållet, lekplatsens namn, koordinaterna för lekplatsens läge, det allmänna nödnumret och en QR-kod för anmälningar om skadegörelse och fel.

6. Kontrollplan för lekplatserna

Säkerheten på lekplatserna i Pargas stad kontrolleras planmässigt. De kontroller som görs är

- **kontroll före ibruktagning** som görs när lekplatsen färdigställs
- **årlig kontroll** som görs en gång om året
- **funktionskontroll** som görs med tre månaders mellanrum när det inte är snö och tjäle i marken
- **rutinmässig visuell kontroll** som görs en gång i veckan vid sidan av skötselarbetena på lekplatsen.

6.1 Kontroll före ibruktagning

Innan en lekplats (en ny/sanerad lekplats) tas i bruk ska det göras en kontroll för att säkerställa lekplatsens generella säkerhet, att lekplatsredskapen har monterats ihop och satts upp enligt anvisningarna samt andra omständigheter som rör säkerhet, som bland annat underlaget och skyddsavstånden. Kontrollen före lekplatsens ibruktagning görs av särskilt utsedda ordinarie anställda på enheten teknik och fastigheter (lekplatskontrollanterna).

Över kontrollen förs protokoll. Den person som gör kontrollen ska ha erforderlig kompetens för uppgiften (ska till exempel ha genomgått Grönmiljöförbundets utbildning i utelekplatsers säkerhet).

6.2 Årlig kontroll

Under den årliga kontrollen kontrolleras lekplatsredskapens, fundamentens och de stötdämpande underlagens säkerhetsnivå som helhet. Också eventuella förändringar till följd av skador orsakade av väder, murknande eller korrosion samt eventuella förändringar i ett lekplatsredskaps säkerhetsnivå efter reparation, komplettering eller byte av delar i det ska kontrolleras. Särskild vikt ska fästas vid fastmonterade delar. Vid behov kan man gräva fram eller montera ned konstruktioner för att utreda om de är säkra. Den årliga kontrollen beställs till våren.

Den person som gör kontrollen ska ha erforderlig kompetens för uppgiften (ska till exempel ha genomgått Grönmiljöförbundets utbildning i utelekplatsers säkerhet). Kontrollen ska göras åtminstone i den utsträckning som anges i tillverkarens anvisningar. Över den årliga kontrollen utarbetas en kontrollrapport i systemet Leili. I rapporten skrivs in vilka brister och skador som man upptäckt i lekplatsutrustningen under kontrollbesöket och hur akut det är att åtgärda dem.

Rapporten arkiveras i systemet Leili. På basis av kontrollen görs också en lista över de reparationer och nedmonteringar som ska göras under den innevarande säsongen.

Listor över lekplatsredskapen på varje enskild lekplats och underhållsanvisningar finns i systemet Leili. Kontrollen och underhållet av lekplatsredskapen i enlighet med underhållsanvisningarna görs i samband med den årliga kontrollen.

6.3 Funktionskontroll

Under funktionskontrollen kontrolleras lekplatsredskapens funktion och stabilitet. Särskild vikt ska fästas vid skicket på och säkerheten av de delar som utsätts för slitage och de fastmonterade delarna. Det som ska kontrolleras är bland annat renheten, utrymmet mellan redskapen och marken, skicket på materialet i underlaget, de synliga fundamenten, vassa kanter, delar som saknas, för stort slitage och att konstruktionerna är hela.

Funktionskontrollen görs efter den årliga kontrollen inom tre månader från den föregående kontrollen. Funktionskontroller görs endast när det inte är snö och tjäle i marken.

Den person som gör kontrollen ska ha erforderlig kompetens för uppgiften.

Kontrollen registreras i systemet Leili med en lista över de eventuella större reparationer och nedmonteringar som ska göras omedelbart.

6.4 Rutinmässig visuell kontroll

Den rutinmässiga visuella kontrollen görs för att upptäcka fel och brister som har uppstått till följd av normal användning, skadegörelse eller väderförhållanden. Kontrollen görs en gång i veckan i samband med de sedvanliga allmänna underhållsarbetena på lekplatsen. Under kontrollen ska vikt fästas vid att lekplatsen är allmänt ren och prydlig och att lekplatsredskapen är hela och fungerande.

Rutinmässiga visuella kontroller på lekplatserna görs av ordinarie anställda och säsonganställda på enheten teknik och fastigheter inom sina respektive ansvarsområden. Observerade brister åtgärdas omedelbart eller registreras för åtgärder i systemet Leili.

7. Underhållsplan för lekplatserna

Lekplatserna i Pargas stad underhålls enligt en plan. Merparten av underhållsåtgärderna görs när det inte är snö och tjäle i marken och när lekplatserna används flitigt.

Med underhåll avses skötsel- och underhållsarbeten på lekplatserna och på lekplatsredskapen. Därutöver görs det olika större reparationsarbeten på lekplatserna.

Skötselarbeten som görs är bland annat städning på lekplatsen, rengöring av klotter/spår efter skadegörelse, tömning av avfallskärl och skötsel av växtligheten.

Underhållsarbeten som görs är bland annat mindre reparationer på lekplatsen och lekplatsredskapen, byte av slitna konstruktioner och delar och påfyllning och luckring av falldämpande skyddssand.

7.1 Skötselarbeten

Skötselarbeten på lekplatserna görs av ordinarie anställda och säsonganställda på enheten teknik och fastigheter inom sina respektive ansvarsområden.

7.2 Underhållsarbeten

Underhållsarbeten på lekplatsredskapen görs av särskild utsedda ordinarie anställda på enheten teknik och fastigheter (lekplatskontrollanterna) som genomgått en grundkurs i utelekplatsers säkerhet arrangerad av Grönmiljöförbundet eller motsvarande organisation och som har erfarenhet av att bygga lekplatser. Underhållsarbetena görs enligt hur akut behovet är.

Utförda underhållsarbeten registreras i systemet Leili. Det som ska registreras i systemet är bland annat datum, hur länge besöket varade, vilka som besökte lekplatsen, observationer och andra utförda arbeten. Ur systemet kan såväl arbetsledningen som medarbetarna följa den aktuella situationen för lekplatserna.

7.3 Reparationer

Fel som man fått kännedom om under kontrollerna eller rutinbesöken samt på basis av feedbacken från användarna och som kan påverka säkerheten vid användningen av lekplatsredskapen ska åtgärdas omedelbart. De andra, mindre reparationsarbetena görs enligt hur akut behovet är.

Reparationer av lekplatsredskap på lekplatserna görs av särskilt utsedda ordinarie anställda på teknikenheten (lekplatskontrollanterna). Alla reparationer som gjorts på lekplatsredskapen registreras i systemet Leili.

När det gäller större skador avgör parkmästaren vilka reparationer som ska göras och föreslår en tidsplan för dessa för tekniska direktören.

7.4 Registrering och dokumentation av underhållsarbeten

Lekplatskontrollanterna registrerar de fel och brister som framkommit under kontrollerna och som behöver åtgärdas i systemet Leili. När ett fel eller en brist åtgärdas görs det en ny anteckning om detta och anteckningen förses med datum och kvitteras av den som utfört arbetet.

Anmälningar om fel och brister som kommit in via feedback från användarna eller via någon annan kanal kontrolleras så snabbt som möjligt ute på fältet och ett fel eller en brist som kräver åtgärder åtgärdas.

8. Kartläggning av riskerna

När man bedömer riskerna ska man begrunda vilka faror som kan leda till de allvarligaste olyckorna och vilka faror som är förknippade med en stor sannolikhet för att leda till en olycka. När man begrunder vilka åtgärder som ska vidtas ska man fästa störst vikt vid de faror som har de allvarligaste konsekvenserna (till exempel död eller bestående skada) eller som är mycket sannolika, även om följderna av en enskild händelse kanske är obetydliga (till exempel skador på grund av upprepade halkningar på lekplatsen).

Trafiken i närheten av lekplatsen och på vägarna till och från lekplatsen är en riskfaktor. Särskild vikt vid att vägarna till och från lekplatsen blir säkra ska fästas i planerings- och byggskedet. Riskfaktorer på en lekplats kan också vara naturformerna, vattendragen och växtligheten.

Vid behov ska lekplatserna inhägnas för att skyddas från ovannämnda faror.

Alla lekplatsredskap och -konstruktioner ska uppfylla bestämmelserna i de normer och regelverk som utfärdats för att säkerställa lekplatsernas säkerhet.

8.1 Farliga situationer som kan förutses och eventuella konsekvenser av dem

På grund av verksamhetens natur sker det olika typer av olyckor på lekplatser som ofta är lindriga (till exempel stötar, skråmor, fallolyckor, små sår) och inte kräver särskild vård. Utöver de lindrigare olyckorna kan det på lekplatser ske också allvarliga olyckor som bland annat fall från höjd, strypning, fastklämning och kraftiga stötar.

På grund av verksamhetens natur kan det alltså alltid ske olyckor på lekplatser. Detta är en risk som man måste acceptera, men man ska försöka säkerställa med erforderliga åtgärder att det inte uppstår risk för allvarliga skador. I tabellen på nästa sida sammanställs olika interna och externa riskfaktorer på lekplatser och klassificeras sannolikheten för att risken inträffar (osannolik, möjlig, ganska stor, betydlig). De punkter där risken bedöms vara ganska stor har tagits med i checklistan för rutinmässig kontroll så att dessa punkter kan följas upp med särskilt fokus.

I tabellen på nästa sida beskrivs också kort konsekvenserna av riskfaktorn/olyckans art och åtgärder som ska vidtas för att förhindra dessa.

Bedömning av riskfaktorerna på lekplatser. Riskerna: osannolik, möjlig, ganska stor, betydlig			
Risk/problem	Sannolikhet	Konsekvens/olyckans art	Bekämpning/avhjälpande åtgärd
Interna riskfaktorer på en lekplats			
Ett redskap eller någon annan utrustning går sönder	Möjlig	Fall från höjd, fall, stick- eller skärsår	Kontroller i enlighet med underhållsplanen och urbruktagnig av det redskap eller den utrustning som gått sönder
Ett redskap används felaktigt	Ganska stor	Fall från höjd och skada till följd av det. Benbrott, vrickningar och urlidvridningar (möjligt också med bestående men).	Installation av redskap i enlighet med anvisningarna och inköp av SFS-standardiserade redskap
Skada till följd av ett fall från höjd.	Möjlig	Bristfälligt eller otillräckligt fallunderlag	Regelbunden kontroll av att underlaget är tillräckligt stötdämpande
Barnet fastnar med hjälmen eller kläderna i ett redskap	Möjlig	Risk för kvävning eller olycksfall. Strykning, fastklämning eller kvävning.	Påminnelse om en möjlig risk på informationstavlan och instruktioner för en nödsituation
Rymning	Möjlig	Barnet är inte längre under en vuxens uppsikt.	Grindarna hålls låsta. Staketerna ska vara tillräckligt höga, > 120 cm, och täta och man ska inte kunna krypa under dem.
Skadegörelse	Möjlig	Redskap går sönder och användaren skadar sig därför.	Kontroller i enlighet med underhållsplanen och urbruktagnig av det redskap eller den utrustning som gått sönder
Nålar, glasskärvar eller vassa skräp/grenar, droger	Möjlig	Sår, risk för att bli sjuk	Regelbundna kontroller och tillräckligt med skräpkorgar, den omgivande gräsmattan ska hållas kort
Farliga växter, sjukdomar och spillning	Ganska stor	Hudsymtom, förgiftningar, infektioner och andra sjukdomar	Regelbundna kontroller och rengöring, bortrensning av giftiga växter
Sjukdomsattack	Möjlig	Sjukdom, skada eller eventuell död	Instruktioner för hur man ska gå till väga i en nödsituation
Avsaknad av anslagstavla	Möjlig	Det är svårare att ge exakta lokaliseringssuppgifter i en nödsituation. Det är svårare att rapportera om fel och brister som behöver åtgärdas till den som ansvarar för underhållet.	Anslagstavla på varje lekplats. Tavlor som saknas på grund av skadegörelse eller på grund av att de gått sönder ska ersättas med nya så snabbt som möjligt.
Självgjorda konstruktioner på lekplatsen	Möjlig	Konstruktionerna kan leda till alla farliga situationer som räknas upp i denna tabell.	Regelbundna kontroller och service. Reparation så att konstruktionerna blir säkra eller eventuell nedmontering.
Externa riskfaktorer på en lekplats			

Årstid, väder	Ganska stor	Skada till följd av halkning, fall och fall från höjd. Olyckan orsakar större skada till följd av att det stötdämpande underlaget blir hårt på grund av att marken fryser.	Halkan bekämpas enligt lekplatsens skötselnivå. Lekplatserna har inget vinterunderhåll.
Vattendrag, djupa diken	Möjlig	Drunkning	Inhägnad, tillräckligt avstånd, information på anslagstavlan (barn är under vuxnas ansvar på lekplatsen)
Livlig trafik	Möjlig	Trafikolyckor	Inhägnad, tillräckligt avstånd, information på anslagstavlan (barn är under vuxnas ansvar på lekplatsen)

8.2. Åtgärder för att undanröja faror eller för att minska risker

Fortlöpande tillsyn och kontroller i enlighet med standarderna är de centrala åtgärderna för att fastställa att en lekplats som byggts och som är i bruk är i skick och för att förebygga olycksfall och olyckor.

Praxisen för underhåll och reparationer planeras och genomförs så att lekplatsens säkerhet i alla situationer och under alla omständigheter är säkrad. Man strävar efter att kunna utföra reparationerna så fort ett missförhållande kommer fram. Vid behov hindrar man användningen av ett lekplatsredskap helt eller delvis eller flyttar bort redskapet från lekplatsen. Alla kontroller och servicearbeten bokförs och dokumenteras och dokumenten förvaras så att det är lätt att hitta den information man behöver.

Den interna trafiken på lekplatsen planeras och genomförs så att eventuella korsande stråk inte medför farliga situationer. Trafiken styrs och begränsas till exempel med staketkonstruktioner. Djur är inte tillåtna på lekplatserna.

8.3 Introduktion och utbildning i säkerhetsfrågor

För underhåll och kontroller av lekplatserna utses ansvariga personer som utbildas i sitt uppdrag. De ordinarie anställda som deltar i skötselarbetena på lekplatserna får introduktion i uppdraget i anställningens början.

Vid behov används köptjänster för att arrangera utbildning. Vid alla utbildningar registreras de som deltar i utbildningen och datum samt innehållet i introduktionen.

9. Instruktioner för olyckor och farliga situationer

Det finns en informationstavla på alla lekplatser för att man ska kunna tillkalla hjälp omedelbart. I situationer där olyckan är framme tillkallar man i regel hjälp med mobilen. På informationstavlan finns all information som behövs för att rapportera om farliga situationer och larma hjälp. Det finns en anslagstavla på varje lekplats med allmänt nödnummer för att rapportera om olyckor samt lekplatsens namn, adress och koordinater och en QR-kod för feedback.

Om farliga situationer och upptäckta brister på lekplatsen kan man rapportera också direkt till den som ansvarar för underhållet av lekplatsen genom feedbacksystemet Granlund Manager, om inte situationen kräver omedelbart larm till räddningsmyndigheten. I sådana situationer förordnar parkmästaren lekplatskontrollanterna omedelbart på plats för att fastställa farans omfattning och vilka åtgärder som behövs. Sådana besök registreras i Granlund Manager.

10. Registrering av och anmälan om olyckor och farliga situationer

Om den som ansvarar för underhållet av lekplatserna får kännedom om att den tjänst som den tillhandahåller medför fara (det har till exempel skett en olycka eller ett allvarligt tillbud) för någons hälsa eller egendom i tjänstens verksamhetsområde, ska den omedelbart underrätta Säkerhets- och kemikalieverket Tukes om saken. Den som ansvarar för underhållet av lekplatsen ska samtidigt uppge vilka åtgärder för avvärjande av faran som den redan har vidtagit med anledning av den. (Lagen om konsumtionstjänsters säkerhet, 10 §)

Dessa anmälningar om farliga situationer som den som ansvarar för underhållet av lekplatserna får kännedom om omfattar ofta endast de allvarligaste situationerna. Verksamhetsutövaren ska dessutom för att fullgöra den omsorgsplikt som föreskrivs i 4 § i lagen om konsumtionstjänsters säkerhet följa upp även de mindre olyckorna och farliga situationerna i sin verksamhet, även om man inte behöver göra ovannämnda anmälningar om dem till myndigheten.

Olyckor och farliga situationer (tillbud) registreras i programmet Wpro som staden använder. Tröskeln till att göra registreringarna ska hållas låg och ledningen ska bland annat uppmuntra de anställda att rapportera om farliga situationer till sin chef, även om fallet skulle kännas obetydligt. Dessa rapporter ska gås igenom med regelbundna mellanrum och om det är flera rapporter som gäller en viss lekplats/ett visst redskap, ska man vidta åtgärder på denna lekplats för att minska riskerna.

Av de registrerade fallen ska åtminstone följande uppgifter framgå: datum och klockslag, beskrivning av situationen, plats för det inträffade, kontaktuppgifter, de vidtagna åtgärderna och namnet på den som registrerat fallet. Mindre skador behöver inte rapporteras till tillsynsmyndigheterna.

11. Förhållanderelaterade begränsningar av tillhandahållande av tjänsten

På kvällar, nätter och veckoslut sker det ibland skadegörelse på lekplatser, vilket kan leda till farliga situationer som inte kan förutses, eftersom tjänsteleverantören inte har någon underhållsjour under dessa tider. Flera av lekplatserna ligger i anslutning till naturområden och därför kan väderfenomenen e.d. försvåra, begränsa eller till och med hindra användningen av dem. En del av fenomenen är plötsliga och svåra att förutse och därför är de som använder lekplatserna skyldiga att också själva bedöma läget.

Lekplatserna plogas inte på vintern. På vintern orsakar bland annat snö och is på lekplatsredskapen och marken problem i och med att de medför risk för halkning och gör marken hård. Säkerhetsstandarderna gäller dock också vintertid, även om det på grund av väderförhållandena är nästintill omöjligt att kunna uppfylla dem. Vinterförhållandena får emellertid inte medföra att lekplatsredskapen blir farliga.